



DELAVSKO

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6/II.

Licealna knjižnica
Ljubljana
Izv. št. 8

Izhaja vsak četrtek.

Stane posamezna številka 1 Din,
mesečno Din 4--., celoletno
48 Din. — Za člane izvod
po 80 para.

Oglašajo po ceniku. —

orajo biti frankirani
sani, ter opremljeni
dotične organizacije.
pisi se ne vračajo.

Reklamacije so poštine
proste.

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokrajinski odbor GRSJ.)

Trbovlje.

V Trbovljah je prišlo v nedeljo dne 1. junija do krvavega spopada med orjunski in med vodstvom neodvisnih sloječimi skupinami delavstva.

Po dosedaj došlih poročilih je postalo osem mladih oseb žrtev zločinskega hujskanja na brezmišelnih pokole: med njimi so trije orjunski in pet delavcev. Naše delavstvo stoji z globoko pieteto ob grobovih delavskih žrtev, ki so padle za svoje prepričanje.

Vendar nam nalaga skrb za prave interese delavstva, da povemo popolnoma jasno, da je bila ta borba brezmišelnost in da so padle žrtve v boju, ki ni mogel imeti v nobenem slučaju nikakih ugodnih posledic za delavstvo.

Usodo te države vodi ustavno narodna skupščina, — eventualni neustavni režim pa se opira na armado. Kdor vodi zakonito borbo za oblast, ta naj gradi delavske politične organizacije, — kdor vodi nezakonito borbo za oblast, ta naj ve, da se mora meriti koncem koncev z armado in naj uravnava po tem svoje delo in svoje predpriprave.

Mi se tega zavedamo. Zato svarimo pred vsemi brezmišelnimi koraki.

Predvsem je potrebno, da ne vodi

delavstva nihče v boje, v kakoršnega hočejo izzivati meščanski elementi, ki te države ne morejo ustavno vladati, ker nimajo večine in ki iščejo zato povodov za neustaven režim, — v katerem slučaju mislijo, da imajo v rokah jačja sredstva.

Mi dobro vemo, da je bilo razvitje Orjunskega prapora v Trbovljah premišljeno izzivanje.

Mi smo čitali poziv »V Trbovlje!« v Orjuni, ki naravnost — poziva na pokole.

Mi smo pa čitali žalibog tudi po Glasu Svobode razne otročarije, — ki samo dokazujejo, kako delavstvo slepo drvi v klavnico, kamor ga režim premišljeno spravja.

Proti takim napadom in izzivanjem naše organizacije najodločneje protestirajo. Naše delavstvo zbrano v strokovnih organizacijah G. R. S. J. zahteva, da se razorožijo vsi oni mladi ljudje, ki jih hoče izrabljati neustavni režim za nezakonito politično borbo.

Ob enem pa izjavlja, da bo zbralo vse svoje sile za premišljeno protiakcijo, ki pa jo bodo vodile naše organizacije same.

Razgled po svetu.

Ljubljana, 2. junija 1924.

Vsekakor pod vplivom novega priseljeniškega zakona, ki je vzbudil zlasti na Japonskem toliko odpora in ogorčenja, se je jeziček na tehtnici ameriškega militarizma prevesil hudo na levo; to se pravi k zahtevi po radikalnem nastopu proti Japanu. Ameriška mornarica se je, odkar je potolkla špance neprestano izpopolnjevala. V tehničnem oziru je stala in stoji na višku. Za časa Wilsona je Amerika delovala kot nekaka posredovalna, miroljubna moč, ni pa opustila armiranja svoje mornarice. Kaj je hotela? Na iztoku Anglež, na zapadu Japonce. Ne moremo tajiti, da obsega pacifistično gibanje v Ameriki ogromne plasti v vseh slojih, neizpodbitna istina pa je, da se venomer grade vojne ladje. Ko so predlanskim Američani potopili nekaj starih in neravnih brodov v svrhu manifestacije za svetovni mir, smo vsi trezno misleči ljudje vedeli, da je to le komedija, kateri pa ni nasedla nobena interesiranih držav. — Povod k tem vrsticam nam je dalo zadnje glasovanje parlamenta Zedinjenih držav ameriških, kjer je poslanska zbornica s precejšnjo večino sprejela pomorski zakonski načrt, s katerim se dovoljuje za zgradbo vojnih ladij kredit v znesku 150 milijonov dolarjev. Predsednik si je sicer pridržal pravico, da more vsak hip ustaviti gradnjo oziroma razveljaviti ta sklep, vendar je to le formalnega značaja in Amerika bo vsekakor bogatejša za znatne vojno - plovne edinice in najbrž revnejša za nekaj delovnih moči, ki se bodo pri gradnji ponosile.

Zadeva priseljeniškega zakona in očitno oboroževanje Amerike sta vzbudila na Japonskem, kakor smo že poročali burno vznemirjenje. Japonska vlada ponovno protestira proti postopanju Zedinjenih držav in jim očita kršenje ameriško-japonske pogodbe. Sklenila je z ozirom na te dogodke odpokli-

cati svojega veleposlanika iz Washingtona.

Medtem se je Japonska prislonila k Rusiji. Nedavno so bila v Pekingu, ko je kitajska vlada uradno priznala sovjetsko Rusijo, otvorjena pogajanja med Rusijo in Japonsko. Pogajanja se torej vrše na nevtralnih tleh, dasi se Kitajci drže dokaj kisle. Na Japonskem se ustanavljajo mnogobrojne organizacije, ki delajo na kulturno zблиžanje obeh narodov. Te akcije se predvsem udeležuje inteligenca, zlasti znanci blagopojnega Leva Tolstega, ki je deloval za kulturno zблиžanje Rusije in Japana že pred desetletji.

Pogajanja med Angleži in Turki glede mosulskega petrolejskega ozemlja so se popolnoma razbila. Angleži pristajajo le na majhno korekturo meje, Turki pa ne odnehajo prav nič in hočejo Angleže popolnoma iztirati s svojega ozemlja. Francija stoji ob strani in se to pot smeji... Koliko časa se bo, je pa vprašanje. Zaenkrat triumfira Angora, pa se tudi ne ve, za koliko časa.

Francozi so se spomnili, da jim je mednarodna pogodba l. 1904 priznala zelo povoljno mejo v Severni Afriki. Ko so se notranje konsolidirali in ko ima Anglija dovolj opravka v Aziji, so uporabili priložnost in zavojevali ozemlja, ki jim pripadajo v zmislu zgoraj omenjene mednarodne pogodbe. Zasedba se je baje izvršila brez prelivanja krvi.

Rusija se bolj in bolj giblje ter udeležuje doma in na tujem. Na 13. kongresu ruske komunistične stranke je imel Zinovjev velikopotezen govor, ki ga smatrajo za nekakšno kandidatno snubitev za vodstvo stranke po pokojnem Ljenuinu. V svojem govoru je zlasti naglašal nesoglasje med Rusijo in Nemčijo, ki izvira iz znanega incidenta v ruski trgovinski delegaciji v Berlinu.

Na kongresu je dalje govoril Krasin, ki je omenjal, da je Rusija gospodarsko že toliko trdna, da lahko prenese težišče svoje trgovinske politike, kamor se ji poljubi. — To je očitno rezultat njene trgovinske politike na Iztoku. — V teh razmerah, kakor vladajo sedaj, se Rusija ne more pogajati z Nemčijo. Ostri nastop Rusije tolmačijo z nastopanjem monarhistov in bivših vserskih generalov v Nemčiji.

V tem se Rusija orientira napram Angliji. V Londonu se vrši rusko - angleška konferenca, ki poteka v stvarnih razpravah povsem mirno. Ruska delegacija je predlagala, naj se vprašanje predvojnih dolgov odloži, ker Rusiji v danih razmerah ni možno te dolgove odplačati, pač pa je pripravljena sklepati o odškodninskem vprašanju angleških zasebnikov. Sploh pa meni ruska delegacija, naj se najprej rešijo vsa druga gospodarska vprašanja, ki jih je že jela angleška delegacija marljivo proučevati.

Tačas so bili pozvani v London tudi italijanski delegati, da se z angleškimi izvedenci razgovore o vprašanju zloglasne Jube. Ta pogajanja kažejo povsem drugo lice kakor ona z Rusijo, ker škilijo tudi Angleži na to ozemlje. Zanimivo je, kako se spogledujeta socialist Macdonald in imperialist Mussolini! Da bo pri tem pogorela Italija, ni dvoma, ker v Angliji pred Mussolinijem nimajo preveč respekta in se tudi ne boje njegovega ricinovega olja.

Pri otvoritvi nemškega parlamenta so se odigrali prizori, kakršnih smo bili doslej vajeni le na Madžarskem in v Perziji. Takoj ob početku seje so komunistični poslanci zahtevali naj se izpušte iz zaporov aretirani komunistični poslanci. Tega jim vlada ni dovolila, zato so s huronskimi glasovi jeli pre-

pevati komunistične himne. Desnica jim je odgovarjala z rjovenjem nacionalnih himen, haker je nastal tak kralval, da je moral predsednik sejo zaključiti. — Nemškim nacionalcem zopet rastejo rožički. Momentano pripravljajo državni prevrat, ker z republiko niso zadovoljni in bi radi videli oživljeno monarhijo, v kateri bi gospodarili po predvojnem načinu. Zloglasni admiral Tirpitz naj bi bil prvi gerent, ki bi vladal namesto najstarejšega sina bivšega nemškega prestolonaslednika. Značilno je, da je vsa javnost odločno nastopila proti takim nakanam.

Ko je bila Poljska na višku svoje slave, so igralo važno vlogo takozvane baltske države. Poljska si jih je umela podvreči. Po propadu Poljske, si jih je prisvojila Rusija, po svetovni vojni pa so se te države osamosvojile in tvorijo sedaj nekakšno »severno malo antanto.« Prav te dni imajo tri države te skupine — Litva, Latiška in Estonska — važno konferenco, katere naloga je proglasiti skupno miroljubno politiko. V ta namen bodo vodile skupno in zajedniško zunanjo politiko in hočejo biti pri društvu narodov zastopane kot celota. Zlasti hočejo tudi olajšati medsebojni promet.

Narodna skupščina v Beogradu je zaspala in bo najbrž spala do 20. oktobra. Ministrske seje se obično odlagajo, poslanci pa so odpotovali na svoje domove. Poprej pa se je še vnela ljuta bitka za dnevnice. — Vladi se je posrečilo pridobiti večino, opozicija pa izdaja proglose. Najostrejši proglas so izdali klerikalci. Vsi proglasti pa naglašajo, da je odgoditev parlamentarnega zasedanja »državni udar«. Prebivalstvo pa čaka, zakoni čakajo, dinar čaka...

Pokrajinski pravilnik.

(K pokrajinski strokovni konferenci.)

Ena najvažnejših nalog pokrajinske strokovne konference za Slovenijo bo, da sprejme pokrajinski pravilnik G. R. S. J. za Slovenijo.

V tej točki bodo odločile strokovne organizacije v onih vprašanih naše medstrokovne organizacije, ki se lahko uredijo po posameznih pokrajinah različno.

V tem članku bomo navedli najvažnejše določbe iz našega državnega skupnega štatuta in pravilnika. (Teh določb na pokrajinski konferenci ne smemo več spreminjati, ker predstavljajo sporazum vseh strokovnih organizacij cele države.)

V drugem delu tega članka pa bomo našli tista vprašanja, o kojih bo pokrajinska konferenca svobodno sklepala.

I. Najvažnejše določbe našega od državnega kongresa potrjenega štatuta in pravilnika.

1. Glavni Radnički Savez ali Glavna Delavska Zveza Jugoslavije je društvo, kojega članice so vsa strokovna osrednja društva (savezi) cele države.

2. Organi GRSJ so:

- a) Kongres;
- b) Centralna uprava;
- c) Izvrševalni odbor in finančna kontrola;

d) Oblastne (pokrajinske) konference;

e) Oblastni odbori GRSJ;

d) Krajevni medstrokovni odbori.

3. Kongres se vrši redno vsako tretje leto, izredno po potrebi. Na kongresu ima vsak delegat toliko glasov, kolikor članov zastopa.

4. Centralna uprava je najvišji organ GRSJ v času od kongresa do kongresa.

Centralna uprava mora imeti vsaj vsakega pol leta po eno sejo, izredne pa po potrebi. V izrednih slučajih se lahko odredi tudi glasovanje C. U. potom okrožnice. V centralni upravi G. R. S. J. so zastopniki strokovnih organizacij iz cele države. Centralna uprava šteje 17 članov.

5. Tekoče posle vodi v smislu pooblastil Centralne uprave Izvrševalni odbor GRSJ. Izvrševalni odbor tvori 7 članov Centralne uprave, ki morajo stanovati po pravilih v Beogradu.

6. V posameznih pokrajinah so pokrajinski odbori Glavnega Radniškega Saveza Jugoslavije. Ti pokrajinski odbori bodo isto, kar je bila v Sloveniji došedaj Strokovna komisija.

Njih število ne sme biti večje nego 10. Od teh morajo biti vsaj predsednik, blagajnik in tajnik iz sedeža oblasti.

Zadružni dan se vrši 15. junija.

(Za Slovenijo toraj za sedaj iz Ljubljane.) Razven tega tvorijo ožji odbor vsi člani finančne kontrole.

Področja pokrajinskega odredjuje centralna uprava po zaslišanju osrednjih društev, in dosedanjih oblastnih organizacij. Na prvi seji centralne uprave se je razdelila cela država v taka področja. Slovenija tvori po tem odloku eno oblast.

8. Volijo se pokrajinski odbori na pokrajinskih konferencah. Te konference se lahko sklicujejo, kakor sklenjeno to oblastne konference v razdobjih od 1 do 3 let.

9. Širši oblastni odbor more ustanoviti po večjih mestih svoje pokrajine okrožna tajništva.

O nastavitvah in plači sklepa širši oblastni odbor, (dosedaj plenarna seja Strokovne komisije.)

Krajevni medstrokovni odbor na sedežu okrožnih tajništev so nadzorovalna oblast nad temi tajništvi. Pokrajinsko tajništvo pa je pod neposrednim nadzorstvom ožjega oblastnega odbora, ki je na licu mesta.

10. Imovinski odnosi.

Vse premoženje pri centrali, pri pokrajinskih in krajevnih odborih je skupna last GRSJ. Uprava tega premoženja pa se poverja pokrajinskim in krajevnim odborom GRSJ, ako je namenjena za pokrajinske ali krajevne svrhe. Tisti, ki ta premoženja upravljajo, so legitimirani po statutu in pravilniku G. R. S. J. in po pooblastilnem odloku G. R. S. J.

II. Najvažnejša organizatorična vprašanja, o katerih bomo na konferenci svobodno sklepali.

1. Na koliko oblasti naj se Slovenijo razdeli?

O tem sklepa sicer centralna uprava. Ona pa se ravna pri tem, kot je to že v statutu in pravilniku zapisano, po željah interesiranih odborov. Zato naj poda pokrajinska konferenca o tem v obliki resolucije svoje mnenje. — To zlasti zato, ker so nasvetovale nekatere organizacije iz Slovenije, naj se uvedejo poleg pokrajinskega odbora za delokrog okrožnih tajništev še okrožni odbori. Komisija za statut in pravilnik se je izrekla proti takim okrožnim odborom. Pač pa je pripustila možnost, da se organizirajo taka okrožja kot samostojne oblasti.

Po našem mnenju je to odsvetovati.

Temelj, — tudi gospodarski temelj za našo pokrajinsko organizacijo je naš skupen list Delavec. List mora ostati skupen. Zato je najbolj prav, da ostane tudi gospodarstvo pokrajinskega tajništva in okrožnih tajništev skupno, kakor je bilo dosedaj. Iz teh razlogov svetujemo, da ostane Slovenija tudi v bodoče enotna, kakor je bila dosedaj.

2. Kako pogosto naj bodo pokrajinske konference?

One se lahko vrše glasom statuta vsako leto. Morajo pa se vršiti najmanj vsaka tri leta in vedno po kongresu.

V pokrajinskem pravilniku se ima to natančneje določiti.

Ker se vrše državni kongresi vsaka tri leta, se bomo morali odločiti, da se vrše pokrajinske konference

a) ali tudi vsaka tri leta;

b) ali vsako leto;

c) ali redno vsaki dve leti, poleg tega pa izredno po vsakem kongresu.

Za pogostejše konference govori to, da je v tem slučaju vsakokratno vodstvo bolj izraz volje članstva. Proti njim pa visoki stroški in neprestano delo s kongresnimi predpripravami.

3. Kako naj se volijo delegati za oblastne konference?

O tem lahko pokrajinska konferenca svobodno sklepa. Zadnja plenarna seja S. K. se je izrekla za to, da se vršijo pred vsako pokrajinsko konferenco okrožne konference, na katerih naj se predebatira dnevni red konference in volijo delegati. Pokrajinski odbor naj bi določal s svojim sklepom, kakšen naj bo delokrog okrožij. (To naj ne pride v pravilnik, ker se članstvo spreminja, okrožja pa je treba zaokrožiti z ezirom na članstvo, tako, da bo razdalja do okrožnega središča čim najmanjša.) Po našem mnenju naj bi se vršile zaenkrat okrožne konference v sledečih krajih: Maribor — Prevalje — Celje — Ljubljana — Jesenice — Trbovlje. —

Na te konference naj bi poslala vsaka podružnica vsaj po enega delegata, podružnice, ki štejejo nad 50 članov pa za vsakega nadaljnega še po enega.

Na pokrajinsko konferenco naj se voli na vsakih 200 članov po enega delegata.

Razmišlja naj se ali naj bi se glasovalo vsaj na okrožnih konferencah tako, da bi imel vsak delegat toliko glasov, kolikor članov zastopa.

V tem slučaju je brez pomena, koliko delegatov pošljejo na okrožne konference podružnice.

Podružnice, ki zastopajo različna mnenja v raznih vprašanjih, o katerih ima odločiti kongres, lahko pošljejo na okrožne konference tudi po več delegatov. Vsak izmed teh pa ima toliko glasov, kolikor članov ima za seboj.

To so najvažnejša vprašanja, o katerih bomo na pokrajinski konferenci pri točki: pravilnik za pokrajinsko upravo v Sloveniji odločali.

Naši odbori, podružnice in vsi drugi forumi naj temeljito predebatirajo vsa ta vprašanja in naj sporočijo Strokovni komisiji za Slovenijo, kako o vsem tem sodijo.

nister drugi dan po debati odpotoval v Pariz in se je vrnil šele čez 3 mesece. (Dobil je politično bolezen.) Njega je zamenjal dr. Lukinič, tedanji minister pošte, ki pa ni mogel drugega storiti, kakor le to, da je sprejemal pritožbe osebja in vršil tolažilno službo. Medtem je nastala zopet kriza in portfelj železniškega ministra je dobil ranjki dr. Draškovič v Davidovičevem kabinetu. Sedaj šele je bilo mogoče pripraviti teren za pošteno regulacijo plač in službenega razmerja železničarjev. Gosp. Draškovič je sprejel deputacijo, ki jo je vodil s. Kopač. Sklenil se je »Protokol sporazuma«, ki naj bi uredil prilično službeno razmerje železničarjev. Ali predno ga je Draškovič mogel izvesti, je bil delegiran v Pariz, kjer je ostal prilično mesec dni. Njegov zamenik je bil g. Anton Kristan. Leta je na pritisk železničarjev izdal potom kraljevega ukaza naredbo, potom katere se na železnicah uveljavi »Protokol sporazuma.«

Kdo je bil prvi proti tej naredbi? — Jugoslovanski železničarji, ki so na vse mogoče načine intrigirali proti Sporazumu. Naši sedanji Moskoviti so pa prav pridno zahajali v Zagreb k g. Kavčiču po instrukcije. Ker je bil s. Kopač vsled državnozbornskega mandata zadržan, mu je bilo treba najti začasnega namestnika; ta je bil ravno iz Gorice došli Jože Petrič.

In sedaj se je zasukal vsled Petričeve popustljivosti kurz na skrajno levo. Ni šlo več za zboljšanje gmotnega položaja železničarjev, cilj stremljenja je bil revolucija. Še pred kratkim dolgoletna pogajanja za zboljšanje gmotnega položaja železničarjev — sedaj pa nič več pogajanj, temveč diktatura proletariata. Naši železničarski komunisti so bili na Vukovarskem kongresu polnoštevilno zbrani.

V jeseni 1919, torej po enem letu obstoja Splošne železničarske organizacije Jugoslavije so ljubljanski komunisti v železničarski organizaciji izvedli ujedinenje, ne da so si zasigurali v Spl. organizaciji pridobljene pravice članov.

Na vseh članskih zborovanjih se je pričela gonja proti socialnim patriotom, ki so prodali železničarje. Vlekli so na sramotni oder vse stare sodruge od Čobala do Kopača. V društvene prostore železničarske organizacije se je vselila komunistična partija. »Železničarja« so opustili, mesto strokovnega glasila pa je začelo izhajati komunistično urejevano glasilo »Ujedinjenje«, ki je bilo ob enem glavno glasilo komunistične partije za Slovenijo.

Tako so prijadrali železničarji več po krivdi njih voditeljev kakor po lastnem prepričanju v komunistični veletoč. Po volitvah v konstituanto so zgubili komunci popolnoma glavo — mislili so, da so na predvečerju diktature proletariata in zato so postali vedno bolj podjetni. Povsod so razbijali socialistično orientirane strokovne in politične organizacije, dokler niso to delo tako temeljito izvršili, da je ostalo od po vojni broječe strokovne komisije z 45.000 člani, le še 12.000 članov.

In sedaj so se vrgli z vso silo na železničarje. Brata Zorge, Makuc in ostali komunci so spodbujali železničarje na odpor. Govorili so, da je vse pripravljeno, da je vojaštvo, orožništvo in policija na strani železničarjev in, da je treba le roko stegniti, pa bodo dosegli vse, kar so zahtevali.

v tem času sem zvedel tudi jaz, da se nekaj pripravlja. Iz verodostojnega vira mi je bilo znano, da je ministrska seja dovolila tedanjemu železniškemu ministru g. dr. Antonu Korošču 4 milijone Din za udušenje centralnega železničarskega štrajka. Takoj sem se napotil iz Beograda v Zagreb, poiskal sem g. Kavčiča, ga rotill, da naj ne upropasti železničarje. Ali on mi je dobesedno dejal: Star si brate, ne razumeš več moderno delavsko gibanje, zato se bojiš. Če so ti železničarji pri sreju, onda ajde v Maribor, tamo je treba tvoje imunitete. Kad se počne štrajk, če ti naznaniti Nachtigall — on ima tudi lozango.

Na ta cinični odgovor sem šel takoj v Maribor, sklical zaupnike, pa jim po-

vedal vso resnico. Povedal sem jim, da bode štrajk zgubljen.

Priznali so, da imam prav, ali štrajk-breherji niso mogli postati, jaz jih pa za tako judežvo delo tudi nisem hotel pregovarjati.

Tako se je storilo tudi pri nas vse, kar je bilo mogoče, da se da oblastim možnost, da gledajo na stavko, ki jo je smatralo Glavno tajništvo Saveza, kakor 99 odstotkov članov za krušno borbo. Posledica tega brezvestnega dela je bila: 1603 železničarji so zgubili službo, definitivno nameščeni tudi svojo penzijo. In ti hinavci imajo pogum zvrčati krivdo na mene in razne druge sodruge. Klevetajo na desno in levo. Posledice teh klevet se pa izražajo v takih izjavah, kakor je uvrščena na koncu lista.

Josip Kopač,

Na naslov ljubljanske železniške direktorije!

Od prevrata sem vlada v nekdanji belgijski vojašnici ljubljanski silna reakcija. Takšne reakcije gotovo ni najti več v celi Evropi. Ljudje, ki so se ob prevratu tam večinoma samolastno na izpraznjena mesta posedli, so izgubili vsak čut civiliziranih ter kulturnih ljudi. Iz raznih adjunktov in drugih majhnih ljudi so naglo postali visoko doneči naslovi, ki so pozabili, da jih je rodila doma revna mati, danes so se se silno preobjedli in pašujejo kakor nekdanji ruski car — absolutistično in avtokratsko. Ta avtokratizem pa jim je zlasti od tedaj šel v kosti, ko je bila Južna železnica podržavljena. Mislili so, da morajo sedaj začeti z balkanskimi manirami, pa so balkance že davno prekrosili — morda že pred podržavljenjem. Sedaj so se enostavno zaprli v svoj Tintenburg pa se ne brigajo za cel svet več. Železniško osebje se nahaja v obupu, ker je nago in lačno, ti ljudje pa se mu še rogajo ter ga naravnost izživajo. Baje je prišel sam g. prometni minister v ta brlog pobrskat. No, prav bi storil, da bi te vojne dijete pogнал kamor že davno spadajo. V vojnem času so te pijavke živele po raznih Feldtransportleitungen pravo parazit-sko življenje, takrat, ko je na tisoče železničarjev z ženami in otroci trpelo glad in pomanjkanje, zato pa opravljali noč in dan najtežjo službo, takrat so ti ljudje, ne vsi ali precej jih je, ki danes tam vedre in oblače, — stalno prejemali poleg cele plače, dvojne dijete in so si napravili kapitale, medtem ko so drugi ubožali mnogi tudi zboleli in umrli, najmanj pa razprodali vse kar so imeli, obleko in perilo, katerega si še danes ne morejo nadomestiti. Zato pa se te reveže tam zasmehuje in iz njih norčuje. Sicer pa se slavna gospoda najraje zapre, če kakšna delavska deputacija pride. Železničarji smatrajo takozvano »prevajanje« za čisto navaden švindel. Če bi gospodje imeli kolikaj uvidevnosti in morale, bi ne le teh par železničarjev v Sloveniji že lahko davno prevedli marveč bi vse prebivalce v Sloveniji v tem času mogli prevesti. In potem, kaj pa je z enim delom delavstva na bivši južni železnici, kdaj pa bodo ti prišli do svojih pravic? Ali vas nič ni sram? Cela Jugoslavija se čudi, ter zgraža nad takšnim početjem. Ni tedaj prazna fraza, da na ravnateljstvu vlada v vseh ozirih največja nemarnost.

Zato pa gospoda, tintenburgarji, zganite se vendar že enkrat no!

Rudarska stroka.

Protí obrekovanju.

Zadnji čas je prišlo pri enem delu našega političnega časopisja v navado, da se očita našim funkcionarjem brez vsakih dokazov najtežje prestopke in izdajalstvo nad interesi delavstva, ki ga zastopajo. Tej pravici do javnega obrekovanja, ki si jo lastijo razni uredniki, morajo narediti naše organizacije konec, ker to ne škoduje posameznikom, ampak organizacijam.

Mogoče je samo dvoje: ali so taka obrekovanja resnična, — potem morajo organizacije to preiskati in odsloviti skupno in brez razkolov funkcionarje, ki organizacijam škodujejo: ali pa ob-

Naše organizacije.

Železničarji.

Da se resnico spozna, je treba slišati oba zvana.

Kdo je razbil železničarsko stanovsko organizacijo? — Tako se danes povprašujejo strokovničarji v obče in železničarji posebej. Če hočemo na to vprašanje stvarno odgovoriti, je potrebno pregledati dogodke pred 14. aprilom 1920 (onim dnem, ko se je sklenilo stopiti v generalni štrajk železničarjev.)

25. decembra 1918 je pokrajinsko tajništvo Splošnega pravovarstvenega in strokovnega društva za Avstrijo sklicalo ustanovni občni zbor »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo«. Ob velikem navdušenju so bila društvena pravila soglasno sprejeta, na kar je sledilo prevzete na to tajništvo pripadajočega premoženja in njegov prenos v Jugoslavijo.

Stare društvene krajevne skupine, katerih je bilo 38 so se preosnovale kot podružnice Splošne žel. organizacije za Jugoslavijo. Po preteku 6 mesecev so bili vsi podporni skladi aktivni. Strokovno glasilo »Železničar« se je tiskalo v 3500 izvodih in je bil njegov sklad tudi aktiven. Kratko rečeno, izvršili smo brez težkoč društven preporod.

Ali si že član Konzumnega društva za Slovenijo? Če nisi, pristopi!

rekovalec za svoje obrekovanje nima nobenih dokazov, — potem morajo povedati obrekovalec, da obrekovanja ne trpijo. Ko je zadnjič napadel »Naprejek« s. Arha in mu očital brez vsakih dokazov, da dela proti interesom rudarjev, se je postavil s. Arh opravičeno na to stališče in stavil vsem rudarskim podružnicam vprašanje zaupanja. Ob enem jim daje svoje mesto na razpolago. Tako postopajo možje! — Sedaj je na organizacijah, da povedo, kaj sodijo o načelu javnega, nedokazanega in neprestanega blatenja, — s katerim izpodkopava brez vsake razsodbe in kontrole ugled poštenim ljudem in organizacijam, ki jih zastopajo? Dopis se glasi:

Vsem podružnicam!

Podpisani Jurij Arh, tajnik Unije slov. rudarjev v Zagorju, si usojam zahtevati od Vašega podružničnega vodstva, da z ozirom na to, ker me list »Naprejek« z dne 25. maja t. l. št. 49 pod naslovom »Proč od Kristana med drugim na tako rafiniran način sumniči in imenuje za Čobalovega trabanta, zahtevati naslednje:

1. Da se izjavite ali je res, da je vodstvo Unije slov. rudarjev v rokah sodr. Čobal-a?

2. Ali ni vodstvo Unije slov. rudarjev sedaj v rokah onih sodrugov, katere ste si sami izvolili ob priliki zadnjega obnebnega zbora?

3. Da se izjavite, koliko sem delal pri svojem udeleževanju na mezdnem in socialno političnem polju proti interesom delavstva, katerega sem imel čast in dolžnost zastopati? Sodrug! Povem Vam čisto odkrito, da sem prišel v Vašo sredo kot žrtev proletarske ideje! In kot tak sem skušal po moji skromni zmožnosti na sedanjem mestu storiti vse ono, kar je v prid zatiranega delavstva. Zato sem tudi račune polagal pred obnim zborom, pred unijskim načelstvom in pred Vami sodrug in povsod so bila moja dela odobrena. — Moja vest je čista in v tem oziru se ne bojim nobene poštene sodbe. Vkljub temu pa, da se ne čutim krivega, mi moja čast in moj proletarski ponos ne dopušča, da bi me blatil človek, ki ni nikdar niti stotinke tega prestal za proletarsko stvar, kot jaz, da bi me tako nesramno sumničil za nesposobnega in delavstvu tako škodljivega, kakor me Bernot v svojem zadnjem »Naprejek« slika. Zaradi tega zahtevam od Vas, da sklepate o teh treh vprašanih takoj na odborovi seji ali pa na članskem sestanku ali zborovanju. Odgovor zahtevam tekom 10 dni na unijsko vodstvo brezpogojno. Ako ste spoznali, da je nasprotno res, kar trdi Bernot v svojem »Naprejek«, potem morate priobčiti tozadevno izjavo v list »Naprejek« in »Delavca«.

Ako ste pa spoznali, da ima Bernot prav, potem pa takoj zahtevajte od Unijskega vodstva, da se skliče izredni Unijski zbor, na katerem imate pravico, da me iz Vaše službe odstavite. — Sodrug, jaz nisem koritar in ne kapitalist. In za teh borih 6000 K mesečno, ki jih imam pri Vas brez vsakih doklad, ne bom pustil blatiti svoje osebne časti od onih, kateri še niso za delavstvo nikoli nič koristnega storili, pač pa mu mnogo škodovali. S svojimi poštenimi rokami in svojim razumom si bom v stanju tudi kje drugje kruh služiti in družino preživljati.

Zagorje, dne 26. maja 1924.

Jurij Arh, t. č. tajnik.

Kemična stroka.

Ljubljana. Vodstvo tukajšnje podružnice Osrednjega društva kem. del. n. znanja vsem članom podružnice v tovarni za klej, da se bo vršil v društvenih prostorih »Svobode« na Selu dne 10. junija redni občni zbor naše podružnice z dnevnim redom: 1. a) Poročilo predsedstva, b) tajnika, c) blagajnika, d) nadzorstva. 2. Smernice. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. Začetek takoj po delu t. j. ob 18. uri. Pozivlja se vsakega člana in članico, da se obvezni dolžnosti odzove, če je isti čas prost tovarniške službe.

Zidani most — Radeče. Dne 24. maja se je vršila pri nas skupna strokovna konferenca, cementnih delavcev, usnarjev in papirniških delavcev, v prostorih restavracije pri mostu v Radeču z dnevnim redom: 1. Delo za enotnost v strokovnem pokretu. 2. Ustanovitev medstrokovnega delavskega odbora za okrožje Zidani most in Radeče. 3. Slučajnosti. Pri prvi točki dnevnega reda te konference je bil sprejet predlog 1. Da se ne pripušča od nobene strani cepiti naše delo za enotnost v strokovnih organizacijah, v kateri smo še vedno in ostanemo nerazcepljeni. 2. Da razmere v naših strokovnih organizacijah sami uredimo potom izkušeni, ki smo jih pridobili pri delu za obstanek naših organizacij. Torej da ne dopuščamo se vmešavati v razmere našega strokovnega pokreta, tistim, ki nimajo pojma o našem trpljenju v boju za življenje. 3. Da ostane naše obvezno strokovno glasilo »Delavec« kot sedaj. List se bo tudi še izboljšal, ako bomo pri tem pomagali ne samo mi v tem okrožju, temveč vsi, ki smo strokovno organizirani v naši osrednjih društvih in drugih savezih. Pri drugi točki dnevnega reda se je sprejel predlog, da se ob prvi priliki skupnega shoda izvoli iz vseh treh skupin delavstva, krajevni medstrokovni delavski odbor za naše okrožje. Na podlagi sklepa te konference, gremo na delo v čisti razredni zavesti, v prepričanju, da situacijo v našem okrožju zagotovo izboljšamo v interesu delavstva.

Dne 1. junija se je vršil strokovni shod, kakor je bilo določeno in sicer v ožjem skupnem krogu t. j. v Radečah. Shod se je vršil ob velikoštevilni skupni udeležbi cementnih delavcev v društvenih prostorih »Svobode«. Shodu je predsedoval sodr. Ljubej, predsednik podružnice cementnih delavcev v Zidanem mostu. O položaju in nalogah nas vseh skupaj, ne samo v Radečah, Zid. mastu itd., temveč v celi državi je poročal s. Rejc. Njegov govor je naše skupno delavstvo vzelo z zadovoljstvom na znanje na pot v dolžnosti za naše strokovne organizacije, katere danes ustvarjamo in po možnosti varujemo vsega hudega. Po shodu, se je izvolil na podlagi sklepa pretekle naše skupne konference: Medstrokovni delavski odbor za naše okrožje, katerega dolžnosti v interesu nas vseh navedemo v prihodnji številki »Delavca«.

Stavbinska stroka.

Splošna delavska Unija (prej Unija stavbinskih delavcev.)

Članstvu in podružnicam v vednost!

Glasom sklepa centralnega odbora SDU z dne 13. aprila 1924 se imajo mesečni obračuni najzadnje do 10. vsakega meseca od prejšnjega meseca odposlati na centralo v Celje.

Za mesec april so obračunale sledeče podružnice: stavbinski in občinski delavci Celje, Maribor, stavbinci Litija (za april delno). Šamotni delavci Štore, keramični delavci Gotovlje.

Obračunale še niso sledeče podružnice: keramični delavci Liboje, apneniški delavci Pečovnik.

V prihodnji številki objavimo obračune za maj in zamudnike za maj.

Članski prispevki so s 1. junijem 23 teden plačljivi. Kdor je dne 1. junija pod 15 teden v zaostanku se je v smislu § 7. odst. 2 glavnih pravil Splošne delavske Unije sam izključil.

Tajništvo S. D. U., Celje, Vodnikova ulica št. 3.

Objave.

Zahvala. Podpisana se zahvaljujem vsem delavcem in delavkam tobačne tovarne v Ljubljani, ki so prispevali k podpori v znesku Din 318.25 in Din 400.— ob priliki bolezni in smrti mojega sina Ivana Jerše, ključavničarja tobačne tovarne. — Marija Jerše, Zg. Šiška pri Ljubljani.

Zahvala. Podpisani se najpristrčneje zahvaljujemo »Uniji slov. rudarjev, in steklarški strok. organizaciji v Zagorju, Hrastniku in vsem, ki so s svojo ude-

ležbo pri pogrebu našega Rudolfa počastili njegov spomin.

Zagorje, 28. V. 1924.

Rodbina Jugovar.

IZJAVA.

Podpisani Ivanuša Fran, mizar pri progovzdrževalni sekciji juž. žel. v Mariboru obžalujem, da sem dne 1. V. 1924 v vlaku med Ptujem in Pragerskem razlal bivšega nar. poslanca g. Josipa Kopača iz Ljubljane s tem, da sem mu očital, da je l. 1920 prodal železničarje in zato dobil denar.

Izjavljam, da za to svojo trditev nimam ne-le nikakega dokaza, temveč nimam niti povoda dvomiti o nesebičnem trudu g. Josipa Kopača za železničarske interese. Samo zapeljan in nahujkan po razdiralcih železničarskega gibanja sem se mogel spozabiti, da sem se tako izrazil o g. Kopaču.

Zahvaljujem se g. Kopaču, da mi je to žalitev odpustil in odstopil od kazenskega preganjanja proti meni.

To izjavo mu dajem na svobodno uporabo.

V Mariboru, dne 10. maja 1924.

Ivanuša Franc.

Vsedelavski zlet.

Zletni odbor je napravil potrebne korake za doseg polovične voznje. Pogajanja se vrše tudi glede prostora.

Tudi z uradom Velesejma je stopil odbor v stik, da doseže vstop na velesemenj pod kolikor mogoče ugodnimi pogoji.

Kakor hitro se uredi te zadeve, se razpošljejo prijavne pole na vse organizacije.

Sodrug, ne zamudite prilike. Pripravite se na vsedelavsko manifestacijo.

Vestnik „Svobode“.

Gorje nad Bledom. Sploš. del. izobr. društvo »Svoboda« podr. Gorje bo priredilo v nedeljo 8. junija ob 3. uri pop. na vrtu restavracije »Vintgar« vrtno veselico s sledečim sporedom: ples, šaljiva pošta, ribolov in prosta zabava. Ker je čisti dobiček namenjen za povzdigo društvene knjižnice, se preplačila hvaležno sprejemajo. — V slučaju slabega vremena se veselica vrši prihodnjo nedeljo. Sodrug, prijatelji in somišljeniki od blizu in daleč, oglejte si ob tej priliki naš divni »Vintgar« ter posetite našo prireditelje. — K obilni udeležbi vabi — Odbor.

Prireditve.

Razvitje zastave steklarjev v Zagorju.

V nedeljo, dne 1. junija t. l. dopoldan se je v Zagorju slavnostno razvila zastava steklarjev podružnice Osr. društva kemič. delavcev. Spored je bil že večkrat objavljen in se je v najlepšem redu završil in se lahko trdi, da je bila zastava res slovesno razvita. Zlasti je bilo konstatirati, da vlada med steklarškim delavstvom najlepša harmonija in solidarnost in da imajo velik smisel za napredek in razvoj svoje strokovne organizacije in za uveljavljanje socialističnih načel.

Pri slavnosti so sodelovali: Rudniška godba iz Zagorja, pevska društva: »Jednakost« iz Zagreba, »Naprejek« iz Celja, »Bodočnost« iz Štor, ki so s svojim sodelovanjem slavnost jako povzdignili, ter za svoja izvajanja želi mnogokrat burno odobravanje.

Vsled žalostnega dogodka, ki se je istega dne odigral v Trbovljah se je slavje popoldan zaključilo z gnjevom na one, ki so to krvoprelitje povzročili.

Beleške.

K dogodkom v Trbovljah.

Naš poročevalec je bil v Trbovljah in je ugotovil na licu mesta dejanski položaj ob priliki nedeljskih pobojev.

Dejanski položaj je tale: Orjunaši so streljali v zrak in vzklikali po svoji navadi. Neodvisne skupine so odgovarjale najprej s protiklici, nato z naskokom na zastave, nakar je prišlo do obojestranskega streljanja. Pri tem so bili ustreljeni poleg treh orjunašev en rudar, ki se je boja udeleževal in trije gledalci: en 70 letni, en 60 letni starček in en 4 letni otrok. En rudar je bil od dveh Orjunašev, potem ko so ga pri

razvitju zastave suvali in pretepali v občinskem kamnolomu zvezan ustreljen. Zrtve so bile pokopane v tork ob velikanski udeležbi rudarjev. Bilo je navzočih pri pogrebu 8000 ljudi. Na pokopališče delavstva niso pustili. V Trbovljah vlada silno ogorčenje nad nastopanjem Orjunašev.

Oblast je aretirala veliko število delavcev: nismo pa čuli o nobenem nastopu proti tistim članom Orjuna, ki so sodelovali pri požigu in umoru.

Mi zahtevamo, da se vse oborožene tolpe brez izjeme razorožijo, vsi krivci pa kaznujejo.

Najodločneje protestiramo proti poskusom, postopati z delavstvom pristransko.

Naši shodi.

Strokovni shodi, ki so se vršili 1. junija po vseh industrijskih krajih Slovenije so lepo uspeli in bodo mogočno ojačili naše strokovne organizacije.

Referenti so poročali na vseh shodih o položaju našega delavstva in o nujni potrebi, da delajo naše strokovne organizacije na to, da se vsi proletarci združimo in obnovimo stike s proletarci vsega sveta.

Na vseh zborovanjih se je prečital manifest centralne uprave Glavnega Radniškega Saveza Jugoslavije.

Stvarni referati so napravili povsod najboljši vtis in so vsakemu dokazali, da so imeli ti shodi samo eden namen:

Ta namen, da v živem stiku s članstvom naših strokovnih organizacij ugotovimo, kako želi imeti vodene in usmerjene svoje strokovne organizacije delavstvo.

V vzajemnem sodelovanju bomo našli pravo pot. Če se nam je to posrečilo, bomo tudi v bodoče prav lahko složni in edini.

Kukavice. Pod tem naslovom napada v »Naprejek« nekdo v imenu Mežičanov predstavnik naših strokovnih organizacij. Na ta članek ne bomo odgovarjali. Rečemo le to, da ga ni mogel pisati nihče izmed onih mežiških zaupnikov, ki so postavljali leta 1919 temelje sedanjim lepo razvitim strokovnim in gospodarskim organizacijam Mežiške doline. Ti gotovo vedo, da so narasle strokovne organizacije v Črni od januarja do oktobra 1919 od 165 na 500, v Mežici pa od 40 na 230. Da so bili postavljeni v istem času že vsi temelji za delavsko organizacijo v Mežiški dolini, — zasigurana delavska zbirališča in lokali, ki so danes velika opora za delavsko stvar v tej dolini. Mi vemo, da gre za vse to glavna zahvala požrtvovalnosti in delu domačih delavskih zaupnikov. Nekaj zasluge na tem razvoju pa imajo tudi »kukavice«, ki jih člankar napada in ki so na vabilo domačih zaupnikov bile takrat po pet in večkrat na mesec v tej dolini in ki so porabile vso svojo voljo in znanje, da se je to zgradilo. Takrat smo gradili in napredovali, da je bilo veselje in nismo imeli časa za medsebojno zmerjanje. Danes — pa je nevarnost, da bomo vse to razbili. To je kukavicam težko, — zato prihajajo, ne hujskat, ampak pomirjevat in svarit ob dvanajsti uri. Daleč zavračamo vsa v članku nagonjena zlobna obrekovanja in povdarjamo le to, da se bodo mežiški zaupniki in tudi člankar, če je pošten, še prepričali, da ne iščemo pri tem ne mest, ne slave, ne blaga.

Dopisi.

Redki jubilej. Mariborski pevski zbor pekov je proslavljal v soboto dne 24. maja na lep in dostojen način jubilej svojega odličnega neumornega zborovodja g. Emila Füllekrussa, kateri se žrtvuje že celih 26 let za izobrazbo in povzdigo pevskega zbora »pekov«. — Istega jubileja sta bila deležna tudi sodruga Šumiga Franc in Vitzler Rudolf, katera delujeta kot izvrstna pevca celih 25 let. V lepo okinčani društveni dvorani so se zbrali vsi pevci z pevovodjem na čelu, nadalje zastopniki vseh mariborskih del. pevskih društev (Froh-sinn, Svoboda, Enakost), v imenu strokovne komisije tajnik sodr. Čeh, občin-

ski svetniki z podžupanom sodr. Dru-zovičem na čelu, nadalje zastopniki socialistične stranke in organizacije. — Predsednik Sumiga je pozdravil navzo-če goste, obrazložil dolgoletno delo-vanje jubilarne pevovodje, nakar mu je izročil v imenu pevskega zbora krasna darila. Pevski zbor »Svobode« pa mu je izročil krasen venec z rdečimi trakovi.

Sodrug Rakuša je slavil nadaljna jubi-lanta, jima čestital k redkemu jubileju, ter jima podal krasna spominska da-rila. Po raznih govorih se je zaključil oficijelni del tega slavlja, nakar se je vršila neprisljuna dostojna zabava. — Omenim naj še, da nas je tudi počastil s posetom sodrug Sassenbach, tajnik amsterdamske internacionale.



VIII. Sedaj sta brata milijonarja, kot listja polno je denarja. kaj sreča je to povzročilo? To milo „Zlatorog“ je bilo!

MALI OGLASI

Gospodinje

sahtevajte pri nakupu samo »ADRIA« vanilni-sladkor in peclvni prašek. Od-klanjajte ničvredne ponaredbe.

Žika

je najboljši in najzdravejši nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu.

Pražarna »ŽIKA« d. s. o. s. Ljubljana.

POZOR!

Svetlin krema je najboljšje čistilo za čevlje. Zahtevajte jo po trgovinah.

Ne samo brati,

temveč se prepričati, da je naša prava domača »KOLINSKA CIKORIJA« v svoji kakovosti prvovrstna.

Vabilo na

I. redni občni zbor

„Klavnice“, reg. zadr. z o. z. v Guštanju,

ki se vrši v nedeljo 15. junija 1924 v lokalni Saveza metalnih radnika Jugoslavije, podružnice v Guštanju. Začetek ob 8 dop.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o registraciji zadruga pri Okrožnem sodišču v Mariboru.
2. Poročilo načelstva v delovanju v preteklem poslovnem letu.
3. Poročilo nadzorstva o delovanju zadruga v preteklem poslovnem letu.
4. Odobritev računskega zaključka za upravno leto 1923 in razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva za tekoče poslovno leto.
6. Volitev nadzorstva za tekoče poslovno leto.
7. Raznoterosti.

V smislu § 31 pravil zadruga je občni zbor sklepčen, ako je na njem zastopanih najmanj deseti del zadržnikov, v slučaju nesklepčnosti pa se vrši občni zbor čez pol ure, ki pa je sklepčen ne glede na število navzočih zadržnikov. **Načelstvo.**

ZA NAKUP pomladanskega in letnega blaga za ženske in moške obleke, ki je pravkar došlo, potem perila, šifona, kotenine, oksforta, cešira, cvilha, odev, kocev, posteljnih garnitur i. dr.

samo čehoslovaški izdelki

se priporoča domača trgovina

pri „češniku“ v Ljubljani, Lingarjeva - Stritarjeva ulica.

Zlasti se opozarjajo na to trgovino ženini in neveste, ki nakupujejo opremo (baliž). Cene izredno nizke in zmjerne.

Amerikanski pisalni stroj

„UNDERWOOD“

in vse posrebišne najboljše vrste nudi

„Underwood“, Zagreb, Mesnička br. 1

Zastonj

dobi vsak eno lepo moderno čepico, kdor naroči pri tvrdki **Ivan Šavnik, Kranj**

za moško obleko 3 m lepega sukna za Din 195, 3 m boljsega sukna za Din 225, 3 m finega sukna za Din 250 — in 3-10 m finega kamgarna za Din 350. Skupna klot-podloga z gumbi stane: I. vrste D-112, II. vrste D-166, III. vrste D-134.

Zastonj

ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebšline, kakor raznovrstna kleparska, kotlarska, kovinostiskarska, ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadrugi



Jugometalija

r. z. z. o. z.

splošna kovinska industrija

Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Telefon št. 729.

Usedelauski zlet v Ljubljani!

Tvrdba **Peter Capuder**

Ljubljana, Dalmatinska ulica

priporoča za ta izlet:

Celotne kroje kot tudi posamezne dele za U. D. R. — Vse telovadne potrebšline: majice, telovadne hlače, čelje, dalje za moški in ženski naraščaj ter članice potrebne telovadne obleke. — Zahtevajte cenike! Preskrbite si pravočasno! — Poverjeni dobavitelj potrebščin U. D. R.

Brzobjav!

V Spodnji Šiški pri »ANŽOKU« sedaj pri »DALMATINCU« točiva prvovrstna dalmatinska vina (črno in belo); pripravljava vedno mrzla jedila in sveže morske ribe vsako soboto. Cene zmerne!

Se priporoča cenjen. občinstvu za naklonjenost.

Brata Lason, Spod. Šiška.

Znižane cene za otroške vozičke

Novi modeli. — Poslužujte se izdelkov domače tovarne otroških vozičkov in dvokoles Tribuna F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. — Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pnevmatike ter se sprejemajo v polno popravo za emajliranje in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franko.

Čitajte in razširjajte najboljši strokovni list „Delavec“.

V imenu Strok. kom. (P. odb. GDSJ.)

Izdajatelj: **Franz Svetek.**

Odgovorni urednik: **Joko Berdaja.**

Tiska tiskarna **Makso Hrovatin.**

BOLECINE? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se boste čudili! Dobrodejen pri drgnjenju vsega telesa in kot košmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljji kakor francosko žganje ter nad 25 let pripljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvoj-nate ali 1 špecialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špecialnih steklenic 214 dinarjev s 10 odstotki doplačila razpošlje: lekarnar **EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 334, Hrvatsko.**

Veliko škodo si napravite sami, ako kupite blago kje drugje, predno si ne ogledate nizkih cen v trgovini

„DANICA“

Majzelj & Rajželj

Ljubljana, Turjaški trg št. 1 (bivša Preskrbovalnica)

Velika zaloga blaga za ženske in moške obleke, hlačevine, žameta, konte-nine, etamina, odev, ogrinjalk, nogavic, rokavic, kravat, srajc, ovratnikov, pred-pasnikov, jopic, naglavnih rut in naj-različnejšega drugega blaga. Istotam zaloga usnja vseh vrst. Postrežba točna in vestna.

Pleskarska in slikarska

ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje solidno in točno po naj-nizjih cenah tvrdka

Petek & Ivan Langof

Društvena ulica št. 43, Moste pri Ljubljani.

Zajamčeno nepremočljive dežne plašče

iz prvih angleških to-varen od Din 350 do Din 800 nudi tvrdka **Drago Schwab** Ljubljana, Dvorni trg3

Pismena naročila se izvršujejo točno (po povzetju). Neugajajoče se zamenja ali vrne denar.

Ustanovljeno leta 1852.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska c. 8 (preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Naprava strelvodov. Kopalniške in klosetne na-prave. Izdelovanje posod iz pločevine za firmež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatelj) za konzerve.



Pečatne znamke in emajlirane tablice.

ZADRUŽNA BANKA

v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5

sprejema hranilne vloge na tekoči račun in na knjižice: obresti po dogovoru. Bančne posle izvršuje najkulantneje.

Delniški kapital K 12.000.000.

Brzobjavni naslov: Zadrubanka. — Telefonska številka 367.